

Opis spektakli

Antygona

Luźno interpretowany antyczny dramat staje się podstawą dla dialogu współczesności ze starożytnością, więcej – przez wykorzystanie wielu technik cielesnych, m.in. klasycznego tańca hinduskiego, staje się dialogiem międzykulturowym. Spektakl jest więc laboratorium antyku w naszym codziennym środowisku, poszukiwaniem głęboko ukrytych we współczesnym człowieku śladów starożytnego rytuału, zobrazowanym przez widowiskowy taniec i śpiew.

Reżyseria: Dorota Porowska **Muzyka:** Tomasz Krzyżanowski **Choreografia:** Zuzanna Adamkiewicz, Małgorzata Lipczyńska, Dorota Porowska, Adam Biedrzycki **Światło:** Tomasz Krukowski **Obsada:** Bibiana Chimiak, Julia Jakubowska, Małgorzata Lipczyńska, Dorota Porowska, Adam Biedrzycki, Hubert Domański, Piotr Starzyński, David Sypniewski,

Nota reżyserska:

Z poskramięną dionizyjską siłą na orchesterę, czyli rytualny plac taneczny, wkracza chór, który jest ciałem zbiorowym i wcieleniem duszy narodu. Dionizos, co wynika z samej definicji teatru antycznego, przewodzi. Bóg rozpasania, szaleństwa, ekstazy jest temperowany przez system ścisłych obwarowań gramatycznych i stylistycznych języka. Wyjście chóru - parodos, podniesienie nogi, za chwilę przybicie stopą wypowiedzianej i odtąd obowiązującej prawdy, zastygnięcie i oczekiwanie w niemym świadectwie dziania się.

Analiza formalna chóru w tragedii antycznej, jego mowy, gestu, strategii ruchu zamknięta w formie muzycznej melorecytacji jest tematem projektu artystycznego realizowanego we współpracy Teatru Kana i Stowarzyszenia Teatralnego „Chorea”.

Antygona jest wynikiem kilkuletniej współpracy Teatru Kana i Teatru Chorea. Spektakl, będący swobodną adaptacją dramatu Sofoklesa, grany jest w dwóch językach: polskim i antycznej grece. Użycie języka starogreckiego (w którym narzucone długości czasu artykulacji samogłosek i rozłożenie akcentów wymuszają specyficzny sposób wygłaszania tekstu) służy realizacji idei antycznej chorei – trój-jedni ruchu, słowa i śpiewu.

ANTYK/TRANS/FORMACJA

Po latach pracy nad pieśniami i tekstami antycznymi Chorea przygotowała zupełnie nową ich aranżację, którą zaprezentuje na premierowym koncercie Antyk/Trans/Formacje. Koncert wzbogacony został także o fragmenty pieśni pochodzących z kolejnych spektakli Stowarzyszenia. Tłem i ilustracją dla muzyki będą Tańce Labiryntu, układ choreograficzny inspirowany rysunkami z antycznych waz.

Grotowski. Próba Odwrotu

Jerzy Grotowski, największy rewolucjonista teatru XX w. jest inspiracją dla większości współczesnych artystów, jednak nikt nie podjął jeszcze próby otwartej refleksji nad jego spuścizną. Dokonana zostaje ona w najnowszym spektaklu Chorei. Na podstawie niepublikowanych dotąd tekstów Grotowskiego i jego osobistych spotkań z reżyserem spektaklu Tomaszem Rodowiczem, grupa młodych performerów zmierzy się z legendą teatralnego szamana.

Reżyseria: Tomasz Rodowicz **Muzyka:** Tomasz Krzyżanowski **Choreografia:** Chorea
Światło: Tomasz Krukowski **Obsada:** Joanna Chmielecka, Julia Jakubowska, Małgorzata Lipczyńska, Adam Biedrzycki, Paweł Korbus, Tomasz Rodowicz, Piotr Witkowski

GRY (W) PANA COGITO

Gry (w) Pana Cogito to rozpisanie myśli poety na przestrzeń sceny. Poetyckie konstrukcje, fragmenty tekstów Zbigniewa Herberta, zostają rozłożone na części i poskładane w nowe związki. Prowadzi to do odślonienia ich elementarnych, żywych znaczeń i wydobyć autentycznej siły słów. Trzy źródłowe środki teatralne – słowo, muzyka i ruch – połączone razem budują rządzącą się własnymi prawami rzeczywistość sceniczną. Nie ilustrują się nawzajem, lecz dopiero z ich równoprawnego połączenia rodzi się pełny napięcie, wielopoziomowy świat. Zmierzenie się z ideami Pana C. dokonywane jest w szesnastu rozgrywkach. Gra z myślami poety stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o to, co Herbert ma nam do powiedzenia

w dzisiejszej rzeczywistości? Do kogo mówi? Kto go dziś słucha?

Reżyseria: Tomasz Rodowicz **Muzyka:** Tomasz Krzyżanowski, Maciej Maciaszek
Choreografia: CHOREA **Światło:** Tomasz Krukowski **Wizualizacje:** Jaromir Dziewic, Piotr Wdówka **Współpraca literacka:** Joanna Chmielecka **Obsada:** Julia Jakubowska, Dominika Gorzkiweicz, Małgorzata Lipczyńska, Adam Biedrzycki, Hubert Domański, Sebastian Klim, Tomasz Krzyżanowski, Maciej Maciaszek

Nota reżyserska:

Gry (w) Pana Cogito – projekt teatralny CHOREI – to rozpisanie myśli poety na przestrzeń sceny. Precyzyjne poetyckie konstrukcje zostają rozłożone na części.

Taki zabieg prowadzi do odświeżenia ich elementarnych, żywych znaczeń oraz do wydobywania autentycznej siły słów. Fragmenty tekstów Zbigniewa Herberta składane są w nowe związki.

Trzy źródłowe środki teatralne – słowo, ruch i muzyka – budują rządzącą się własnymi prawami rzeczywistość sceniczną. Tworzą nierozdzielalną jednię – nową choreę. Ruch nie ilustruje słowa. Muzyka nie dopowiada treści. Dopiero z ich równoprawnego połączenia rodzi się wielopoziomowy świat przewrotnych znaczeń i fizycznie odczuwalnych napięć. Surrealizm przenikający obrazy sceniczne oddziałuje z jednakową siłą na zmysły, podświadomość i cogito.

Zmierzenie się z ideami Pana C. dokonywane jest w szesnastu rozgrywkach, rozpisanych według zasad rewolucyjnej metody CHOREI. Gra z myślami poety stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o to co Herbert ma nam do powiedzenia w dzisiejszej rzeczywistości. Stwarza okazję, żeby poeta sam zapytał nas gdzie dziś jesteśmy. Do kogo mówi? Kto go dziś słucha?

Król Kier znów na wylocie

Głównym wątkiem spektaklu jest historia młodej Żydówki, która w trakcie II wojny światowej po ucieczce z getta udaje Polkę i Niemkę, by w ten sposób odnaleźć swojego męża i wyciągnąć go z obozu koncentracyjnego. Jej miłość staje się wstrząsającym „sposobem” na przetrwanie. Kolejne życie bohaterki to los, w którym przestaje być ważne, kim ona sama jest. Liczy się tylko ten, komu pragnie pomóc i w tym celu gotowa jest zrobić wszystko. Wydaje się, że przestaje obowiązywać ją moralność, że nie ma tam miejsca na Boga, że w obliczu sytuacji przerastających ludzką wyobraźnię, konwencjonalne wartości stają się czymś abstrakcyjnym.

Widz powinien odnieść wrażenie, że jest to historia opowiadana współcześnie, na jego oczach. Autorzy nie chcą, by spektakl był dokumentalną rekonstrukcją czy też budowaniem mitu ofiary, lecz o to, by ukazać względność ludzkich ocen i przekonań, a przede wszystkim ponadczasową moc ludzkiego oddania i miłości.

Lailonia

Spektakl oparty jest na 13 bajkach z królestwa Lailoni dla dużych i małych oraz innych bajkach Leszka Kołakowskiego. Wybrano z nich siedem, rozbito na siedem głosów i przeniesiono na scenę teatru. Postacie z bajek Kołakowskiego boją się anonimowości. Robią wszystko, by zaznaczyć swoją obecność, zwrócić na siebie uwagę, zaistnieć. Wierzą, że jeśli uda im się spełnić w tym dążeniu, poczują się wreszcie szczęśliwe. Podobnie jest z aktorami Kany, którzy wcielają się w mieszkańców Lailoni. Chęć zaistnienia na scenie staje się dla nich coraz silniejszą pokusą. Każdy pragnie, by być zwycięzcą, żeby jego występ był sukcesem. Bohaterom bajek Kołakowskiego nie udaje się osiągnąć upragnionego szczęścia. “Tu na ziemi nie ma sukcesu. Oczywiście są ludzie sławni. Jednak mimo wszystko bym utrzymał, że wszyscy jesteśmy nieudacznikami” – pisze

Kořakowski. Czy mamy zatem zaakceptować życie jako nieuchronną porażkę? Czy oznacza to, iż nie warto podejmować próby zawałczenia o własne szczęście?

Odpoczywanie

Sztuka Pawła Passiniego pt. Odpoczywanie opiera się na autorskim scenariuszu, którego podłożem są nieinscenizowane do tej pory fragmenty twórczości Wyspiańskiego, listy, artykuły, zapiski itd. Historia dzieci, żony artysty i jego samego, jako człowieka z krwi i kości, jest tematem wielokrotnych reinterpretacji, deformowana, formatowana, wreszcie traci pierwotny kontekst i powraca w postaci oderwanych fragmentów majających w zbiorowej wyobraźni. Z tych elementów zrekonstruujemy obraz Wyspiańskiego w momencie fizycznej śmierci i zarazem narodzin w „teatrze pamiętek”.

Reżyseria: Paweł Passini **Muzyka:** Paweł Passini, Rafał Rękosiewicz **Scenariusz:** Paweł Passini **Światło:** Tomasz Krukowski **Projekcje:** Paweł Passini **Zdjęcia:** Przemek Sieraczyński **Obsada:** Dominika Jarosz, Małgorzata Saniak, Barbara Songin, Katarzyna Tadeusz, Maciej Wyczański

Nota:

„Odpoczywanie” opiera się na autorskim scenariuszu, którego podłożem są nieinscenizowane do tej pory fragmenty twórczości Wyspiańskiego. Tematem wielokrotnych reinterpretacji, deformowana, formatowana, wreszcie tracąca pierwotny kontekst i powracająca w postaci oderwanych fragmentów majających w zbiorowej wyobraźni. Z tych elementów zrekonstruujemy obraz Wyspiańskiego w momencie fizycznej śmierci, i zarazem narodzin w „teatrze pamiętek”.

Premiera tego spektaklu miała miejsce podczas organizowanego w nowohuckiej łaźni Nowej festiwalu, związanego z obchodami rocznicy śmierci Stanisława Wyspiańskiego – „Wyspiański wyzwala”. „Odpoczywanie” jest autorskim dziełem Pawła Passiniego, który scenariusz przedstawienia oparł na różnych związanych z Wyspiańskim źródłach: obok znanych dramatów i wierszy w tekst włączone zostały juvenilia, listy, artykuły, zapiski artysty.

Uwaga reżysera skupia się nie na samym Wyspiańskim, a na jego dzieciach. Helenka, Staś, Teodor i Mieciu, wielokrotnie portretowane przez ojca i w ten sposób utrwalone w wyobraźni zbiorowej, w 'Odpoczywaniu' stają się bohaterami. To na ich losach koncentruje się uwaga reżysera. Passini nie decyduje się jednak na zainscenizowanie skomplikowanych biografii potomstwa Wyspiańskiego: fragmentaryczna i symboliczna konstrukcja spektaklu pozwala raczej na próbę wglądu w relacje artysty z najbliższymi oraz w ich późniejsze zmagania z pamięcią o nim.

Sam Wyspiański jest przez Passiniego pokazywany jako zwyczajny człowiek, ponoszący odpowiedzialność za tragiczne losy swoich dzieci. Wyizolowany,

odosobniony, często antypatyczny, świadomy czekającej go śmierci, staje się w spektaklu żywą postacią daleką od utartego wizerunku wieszca.

Autorski scenariusz na podstawie nie przedstawianych wcześniej na scenie tekstów Wyspiańskiego. Śmierć, pamięć, sztuka i życie. Czwarty wieszcz i krakowska tajemnica poliszyneła – historia tego, co stało się z dziećmi Mistrza po jego śmierci. Mieciu, Staś, Helenka i Teodor cofają czas, zjadając robaki. Bawią się z ojcem, wspominają najszcześniejsze chwile z życia, nim stało się ono „teatrem pamiętek”. Podczas intermedium Maciej Wyczański – aktor opowiada o zmaganiach z rolą Wyspiańskiego. A cały czas internauci na żywo tworzą blog o tym, co widzą. „Odpooczywanie” to multimedialny, intrygujący i autentycznie wzruszający spektakl, nominowany do „Gwarancji Kultury” (kategoria: teatr 2007), finalista XXXIII Konkursu na wystawienie polskiej sztuki współczesnej.

Po Ptakach

Chorea i Earthfall opierając się na wątkach zaczerpniętych z komedii Arystofanesa Ptaki konfrontują antyczną grecką pieśń chóralną ze współczesną muzyką, choreografią i lękami dzisiejszego świata. Zadają w ten sposób pytanie o to, co zostało nam dzisiaj po tym dramacie. Ateny tamtych czasów to okres wyniszczających wojen, rozpadającej się demokracji, walki o władzę, kruszenia się wartości społecznych i religijnych. Pojawiają się wówczas przewodnicy do nowego wspaniałego świata, który ma szansę powstać na gruzach starego dzięki utopijnym ideom, manipulacjom, pomiędzy tracącymi władzę przegranymi, a zdezorientowanymi wygranymi. Czy raj na ziemi można dzisiaj wybudować tylko za kolczastymi drutami, czy wszystkie wizje uzdrawiania świata w trakcie realizacji stają się zawsze tak samo gorzkie i groźne?

Reżyseria: Jessica Cohen, Jim Ennis, Tomasz Rodowicz **Muzyka:** Maciej Rychły
Choreografia: Jessica Cohen, Jim Ennis, Suzanne Firth, Cai Tomos, CHOREA **Światło:** Gerard Tyler, Tomasz Krukowski **Obsada:** Dominika Krzyżanowska, Małgorzata Lipczyńska, Dorota Porowska, Izabela Śliwa, Elina Toneva, Iga Załęczna, Adam Biedrzycki, Hubert Domański, Paweł Korbus, Tomasz Krzyżanowski, Maciej Maciaszek, Sean Palmer, Tomasz Rodowicz

Nota:

Spektakl „Po Ptakach/After the Birds” to międzynarodowy projekt teatralny, powstały we współpracy pomiędzy Teatrem Chorea, a teatrem tańca Earthfall (Cardiff, Walia, Wielka Brytania) we wrześniu 2005 w Cardiff.

Polska premiera „PoPtakach” jest drugą częścią tryptyku realizowanego wspólnie przez Choreę i Earthfall. Oba zespoły posługujące się zupełnie odmiennymi estetykami i metodami pracy stworzyły wspólnie nowy język na pograniczu gatunków i stylów.

Chorea i Earthfall konfrontują antyczną grecką pieśń chóralną ze współczesną muzyką, choreografią przestrzeni miejskiej i lękami dzisiejszego

świata. Przedstawienie oparte jest na wątkach zaczerpniętych z komedii Arystofanesa „Ptaki” radykalnie zestawionych z nowoczesnymi formami ruchu i śpiewu.

Próbowaliśmy odpowiedzieć na pytanie co zostało nam dzisiaj po „Ptakach” Arystofanesa, co mamy z nimi wspólnego.

Pamiętajmy, że Ateny tego okresu to czas wyniszczających wojen ze Spartą, rozpadającej się demokracji, kryzysów politycznych, spisków i walki o władzę różnych stronnictw politycznych. Kruszą się wartości społeczne i religijne.

W takich okolicznościach zawsze pojawiają się przewodnicy do nowego wspaniałego świata, który ma szansę powstać na gruzach starego dzięki utopijnym ideom, populistycznym hasłom, manipulacjom i ustawieniu się dokładnie pomiędzy tymi, którym się udało, a tymi, którzy są przegrani. Jedni bez drugich nie mogą żyć, więc tam gdzie ich drogi się przecinają trzeba tym pierwszym odbierać władzę, a tym drugim marzenia. Całość otoczyć murem, rozstawić strażę i strzec się obcych, jak to jest w Chmurokukułczynie – idealnym nowym państwie Arystofanesa.

Ale zza wysokiego muru bogowie wyglądają na skorumpowanych idiotów, a ludzie na okradzionych z marzeń karłów... Czy raj na ziemi dzisiaj można wybudować tylko za kolczastymi drutami, czy wszystkie wizje uzdrawiania świata w trakcie realizacji stają się zawsze tak samo gorzkie i groźne? O to pytamy Arystofanesa w tym spektaklu...

Stowarzyszenie Teatralne Chorea i Teatr Tańca Earthfall powołały do życia pionierski projekt spektaklu teatralnego wykorzystującego transkrypcję tekstów oryginalnych greckich pieśni współistniejących równoległe ze współczesną muzyką Macieja Rychłego, cytatami z Bacha i Toma Waitsa jak i tradycyjną muzyką Bułgarii i Polski.

Tehillim/Psalmy

CHOREA . FESTIWAL TEATRALNY . ŁÓDŹ 2010

Tehillim/Psalmy to współczesne, radykalne odczytanie tekstu Księgi Psalmów Starego Testamentu przez pryzmat dokonań największych buntowników XX wieku – Antoina Artauda, Francisa Bacona, Witolda Gombrowicza i innych.

Spektakl osadzony w centrum miejskiego organizmu, zamkniętej fabryce gdzie dokonuje się wyjście, wydobywanie, ujawnienie i coming out – Krzyk Króla Dawida i śpiew jękającego się Mojżesza zmierzającego przez pustkowia do obiecaniej Europy. Jest to próba przywrócenia pamięci, rehabilitacji współczesnej wrażliwości – terapia kultury.

Reżyseria: Paweł Passini **Muzyka:** Tomasz Krzyżanowski, Maciej Maciaszek, Paweł Passini, Tomasz Rodowicz oraz fragmenty muzyki tradycyjnej różnych kultur
Choreografia: CHOREA **Światło:** Tomasz Krukowski **Wizualizacje:** Maria Porzyc
Obsada: Monika Dąbrowska, Dominika Jarosz, Anna Kaźmierak, Dominika

Krzyżanowska, Katarzyna Tadeusz, Iga Załączna, Paweł Korbus, Tomasz Krzyżanowski, Maciej Maciaszek, Paweł Passini, Tomasz Rodowicz

Nota reżyserska:

Teatr w Sieci Powiązań przedstawia, ujawnia, przywraca niemal zupełnie zapomnianą tradycję śpiewania w pustce.

Pieśń początków, pieśń podróży, źródło poezji, jak najbardziej ludzkiej, natchnionej. Załączek, podstawowa komórka - DNA teatru. "Przewodnikowi chóru Psalm Dawidowy...", rozstępujący się tłum przed pięknie śpiewającym, osadzony w centrum miejskiego organizmu 2008, przeniesienie, wydobywanie, ujawnienie, wyjście, coming out. Współczesne, radykalne odczytanie tekstu Psalmów przez pryzmat dokonań największych buntowników XX wieku - Antoina Artauda, Francisa Bacona, Witolda Gombrowicza i innych. Terapia kultury, przywracanie pamięci, rehabilitacja wrażliwości. Krzyk Króla Dawida i śpiew jękającego się Mojżesza, zmierzającego przez pustkowia do obiecanej Europy.

Psalmy stanowią dzisiaj przecięcie i punkt zborny dla katolików, protestantów, wyznawców prawosławia i Żydów. Przykładem mogą być choćby modlitwy ekumeniczne, podczas których właśnie śpiewanie psalmów jest praktykowane i akceptowane przez wszystkich uczestników. Przyczyna tkwi w tym, że wykonywanie psalmów poza liturgią mszy, czy to w kościele, cerkwi, w synagodze, czy też poza nimi jest czymś nie tylko dopuszczalnym, ale wręcz pożądanym.

Trudno zliczyć wszystkie tradycje śpiewania psalmów, jak również miejsca na globie, w których są wykonywane. Od śpiewu bizantyjskiego, po *negro spiritual*; od chorału gregoriańskiego, po współczesne wersje rock i reggae; od tradycyjnych śpiewów Żydów z Etiopii, po współczesne wersje autorstwa Leonarda Bernsteina - na każdym kontynencie znaleźć można zarówno dawne, jak i zupełnie nowoczesne wykonania. Chcemy poznać, przyswoić i zaprezentować szerokiej publiczności drobną, lecz reprezentatywną część tego niezwykłego bogactwa.

CHOREA . FESTIWAL TEATRALNY . ŁÓDŹ 2010

Turandot

Ostatnia, niedokończona opera Giacomo Pucciniego to historia chińskiej księżniczki Turandot zadającej zagadki i uśmiercającej zalotników, którzy nie potrafią ich rozwiązać. Pod postacią ekscentrycznego księcia Kalafa do jej królestwa trafia w sztuce Passiniego sam Puccini. Okrzyknięty w Nowym Jorku najstawniejszym człowiekiem na świecie, milioner. Już wie, że umiera na raka krtani. Przez lata wlecze za sobą wizję służącej Dorii Manfredi, która otruła się w konsekwencji posądzenia o romans z Maestrem. Jej ciało poddane sekcji zdołało jeszcze poświadczyć, że Doria była dziewicą. Od tej pory prostytutki, gejsze i niewolnice z nieznośnie wzruszającym śpiewem na ustach skwapliwie uśmiercają się w operach Mistrza. Dlatego oprócz księżniczki Turandot na scenie pojawia się niewolnica Liu, oczywiście po to, żeby odebrać sobie życie i zaśpiewać. Na jej przedśmiertnej arii Puccini zatrzymuje się. Już nigdy nic więcej nie napisze. Obudzi się w Chinach, gdzie nie słychać jego muzyki, a językiem urzędowym jest język migowy. W królestwie Turandot okrucieństwo i czas

liczy się inaczej. W krzyku torturowanych księżniczka i Puccini szukają formuły miłosnego akordu.

Z Diariusza Prywatnego

Kobieta i mężczyzna piszą swoje diariusze, intymne dzienniki, w których zmieści się wszystko. W ich problemy wkracza czasem, poprzez swoje Dzienniki, „Pan Gombrowicz”, ale rzadko podpowiada jakiegokolwiek rozwiązania. Bohaterowie mówią do siebie, ale tak, żeby inni też słyszeli. Nie wiadomo dlaczego wszyscy mają słyszeć, co piszą w swoich Diariuszach. Pewne jest natomiast, że ich rozmowy wzbudzają w widzu silne emocje: radość i smutek, niewinność i pożądanie. Inspiracją dla stworzenia spektaklu były Dzienniki Witolda Gombrowicza, za które autor został wyszydzony przez Polską krytykę, a przez które Monika Dąbrowska i Zbigniew Kowalski puszczaają oko do publiczności.

Opisy i zdjęcia do pobrania ze spektakli znajdują się na stronie

www.retroperspektywy.pl

CHOREA . FESTIWAL TEATRALNY . ŁÓDŹ 2010